

KELİMELEK SAVAŞI: TRUMP'IN İRAN KARŞITI TWİTTER PAYLAŞIMLARININ ARKA PLANI

Olimjon SOBİR

ANKASAM

Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi

e-RAPOR

EYLÜL 2018

NO: 06

KELİMELER SAVAŞI: TRUMP'IN İRAN'A KARŞI TWİTTER PAYLAŞIMLARININ ARKA PLANI

OLIMJON SOBİR

e-Rapor No: 06
Eylöl 2018

ANKASAM

Ankara Kriz ve Siyaset AraŐtırmaları Merkezi

COPYRIGHT © 2018

Bu yayının tüm hakları Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi'ne (ANKASAM) aittir. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek yapılacak makul alıntılar dışında ANKASAM'ın izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama, vd.) yollarla basımı, yayını, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Bu çalışmada yer alan görüş ve değerlendirmeler yazarına ait olup, kurumsal olarak ANKASAM'ın resmi görüşünü yansıtmaz.

PARA İLE SATILAMAZ.

e-Rapor No: 06, Eylül 2018

Kapak Tasarım: **Sami BURGAZ**

Dizgi: **Sami BURGAZ**

ANKASAM | ANKARA KRİZ VE SİYASET ARAŐTIRMALARI MERKEZİ

ankaya Mah. Cemal Nadir Sok. No: 20, 06880, ankaya-Ankara Türkiye

Tel: +90 312 474 00 46

Fax: +90 312 474 00 45

E-posta: info@ankasam.org

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	6
GİRİŞ	8
1. Amerikalı Siyasetçiler Arasında Twitter Kullanımının Yaygınlaşması	10
2. Trump'ın Tweetlerinin Arkasındaki Siyasi ve Ekonomik Hedefler	12
3. Trump'ın İran Karşıtı Twitter Paylaşımları	15
3.1. Trump'ın İran Karşıtı Tweetlerinin Siyasi Etkileri	15
3.2. Trump'ın İran Karşıtı Tweetlerinin Ekonomik Etkileri	16
4. Trump'ın İran Karşıtı Stratejik Planları Kapsamında Twitter Paylaşımlarının Rolü	18
5. Trump'ın İran'a Karşıtı Yürüttüğü "Twitter Stratejisi"	20
Sonuç: Tespitler ve Öngörüler	23
Kaynakça	25

TAKDİM

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Başkanı Donald Trump'ın sosyal medya sitesi Twitter üzerinden verdiği mesajlar, son dönemde sıklıkla gündeme gelmekte ve uluslararası kamuoyunda çeşitli tartışmalara yol açmaktadır. Bu sebeple de Twitter, Trump'ın uyguladığı politikaların önemli bir parçası olarak değerlendirilmekte ve hatta “Trump Doktrini”nin bu şekilde oluşturulduğuna dair iddialar öne çıkmaktadır.

Kuşkusuz Trump'ın “Twitter Diplomasisi” olarak tanımlanabilecek bir yöntem çerçevesinde yürüttüğü başkanlık süreci, ABD'nin 230 yıllık devlet tarihindeki hiçbir döneme benzememektedir. Zira Trump, televizyonlarda yayınlanan “Reality Show” programlarında sunuculuk yapmış ve üyesi olduğu partiyi beş kez değiştirmiş bir isimdir. Üstelik daha önce herhangi bir devlet görevinde de bulunmamıştır. Bu nedenle Trump'ın Amerikan devlet geleneğine yabancı olduğu ve alışılmadık dışında bir figür olarak siyaset arenasında yer aldığı ifade edilebilir.

Twitter hesabını etkin bir şekilde kullanan Trump, bu yolla hem seçmenlerinin güvenini kazanmaya hem de iç politikadaki pozisyonunu netleştirmeye çalışmaktadır. Dolayısıyla onun kullandığı yöntem, kitlelerle doğrudan iletişim kurmayı hedeflemektedir. Nitekim Trump, 2016 yılında gerçekleşen ABD başkanlık seçimlerinde de sosyal medyayı aktif bir biçimde kullanmış ve Facebook, Twitter ve Instagram hesaplarında bulunan 100 milyon takipçisinin desteği, seçimleri kazanmasında belirleyici olmuştur. Bu nedenle de Trump, “Sosyal medya, sahte kitle iletişim araçlarından daha etkilidir.” demektedir.

Göreve geldiği günden itibaren Trump'ın sosyal medyayı kullanım biçimi, onun bu platform üzerinden dünya gündemini belirleyebileceğini göstermiştir. Örneğin geçtiğimiz sonbaharda, Kuzey Kore lideri Kim Jong-un hakkında söz konusu uygulama üzerinden yapmış olduğu açıklamalar, tüm dünyanın nükleer bir savaşın patlak vermesinden endişe duymasına neden olmuştur. Bu endişeye bağlı olarak ABD iç siyasetinde de yeni polemikler yaşanmış ve nükleer silah kullanma yetkisinin Trump'ın elinden alınmasına yönelik çağrılar yapılmıştır. Çünkü paylaştığı iletide Trump, “Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'ni tamamen yok etmek” gibi bir tehditte bulunarak açık bir şekilde nükleer silah kullanacağını ima etmiştir.

22 Temmuz 2018 tarihinde ise ikinci bir skandala imza atan Trump, bu kez de paylaştığı iletide İran'ı hedef tahtasına oturtmuştur. Trump

büyük harflerle yaptığı paylaşımda, İran'ın bir daha asla ABD'yi tehdit etmemesi gerektiğini vurgulamış ve aksi hâlde, Tahran'ın ağır sonuçlara katlanacağını belirtmiştir.

Trump'ın sosyal medya üzerinden gelişigüzel yaptığı düşünölen bu paylaşımlar, sanıldığı gibi kontrolsüz söylemlerden ibaret olmayıp konuyu araştıran uzmanlar tarafından iç politikayla ilişkilendirilmektedir. İşte bu durum da Trump'ın sosyal medya hesapları ve özellikle de Twitter üzerinden yürüttüğü politikanın araştırılmasını gerekli kılmaktadır.

Bu bağlamda Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmalar Merkezi (ANKASAM) tarafından hazırlanan ve ANKASAM uzmanlarından Olimjon Sobir tarafından kaleme alınan bu değerli çalışmada, Trump'ın "Twitter Stratejisi" olarak kavramsallaştırılabilecek politikası ele alınmakta ve bu politikanın yaratacağı etkilere ilişkin öngörülerde bulunmaktadır.

Uluslararası arenadaki politik gelişmelere ilişkin çalışmalarını sürdüren ANKASAM, "Kelimeler Savaşı: Trump'ın İran'a Karşı Twitter Paylaşımlarının Arka Planı" adlı raporu, siz değerli okurlarının beğenisine sunmaktadır.

Prof. Dr. Mehmet Seyfettin EROL
ANKASAM Başkanı

GİRİŞ

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Başkanı Donald Trump'ın sosyal medya sitesi Twitter'daki hesabı üzerinden yaptığı paylaşımları, ilk bakışta tutarsız görünmekte ve akla gelen her şeyin basitçe yazıldığı yönünde bir fikir oluşturmaktadır. Ancak Trump'ın politikası üzerine çalışan uzmanlar tarafından ABD Başkanı'nın iletileriyle ilgili hazırlanan raporlar, sanılanın aksine söz konusu paylaşımların özel bir hedefe sahip olduğuna işaret etmektedir. Çünkü raporlarda, Trump'ın bu uygulamayı bir silah olarak kullandığı iddiası göz önünde bulundurulmakta ve yapılan analizler, Trump'ın paylaşımlarının daha çok taktik amaçlı olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.

Uzmanlara göre, Trump'ın iletileri dört amaç doğrultusunda yazılmaktadır:

- Bir fikrin oluşturulması
- Halkın dikkatinin gerçek sorunların dışındaki bir meseleye çekilmesi
- Toplumun çeşitli fikirler karşısındaki tepkisinin ölçülmesi
- Muhaliflere yönelik saldırı

Trump, Twitter'ı kendi görüşlerini aktarabileceği aynı zamanda çeşitli konuları ulusal ve uluslararası gündeme taşıyabileceği büyük bir platform olarak görmektedir. Ancak bu durum, Trump'ın sosyal medya paylaşımlarının Amerikalılar tarafından onaylanmadığı gerçeğini de değiştirmemektedir. Çünkü Amerikalıların büyük çoğunluğu, Trump'ın Twitter üzerinden yabancı ülkelere yönelik yaptığı sert paylaşımların iç politikadaki sorunların üstünü örtmeyi amaçlayan bir taktik olduğunu düşünmektedir.

Trump'ın yürüttüğü dış politikayla uyumlu olarak Twitter üzerinden en çok hedef aldığı ülkelerin başında ise İran gelmektedir. Trump'ın İran'a yönelik paylaşımları, ABD'nin iç politikasındaki değişimlerin yanı sıra, uygulayacağı dış politikanın anlaşılmasını da kolaylaştırmaktadır. Bu raporda da Trump'ın Twitter üzerinden verdiği mesajlardan yola çıkılarak yapılan paylaşımların arkasındaki stratejik planlar tartışmaya açılmaktadır.

Beş bölümden oluşan bu raporun birinci bölümünde, Amerikan siyasetinde sosyal medya uygulamalarının ve özellikle de Twitter'ın kullanılmasına dair tarihi süreç kısaca ele alınmaktadır.

Raporun ikinci bölümünde ise bu paylaşımların arkasındaki siyasi ve ekonomik hedefler değerlendirilmektedir.

Üçüncü bölümde ise Trump'ın İran'a karşı uyguladığı politikalarda paylaşımlarının yeri anlatılmakta ve bu paylaşımların siyasi ve ekonomik etkilerinden söz edilmektedir.

Çalışmanın dördüncü bölümünde, Trump'ın İran'a karşı uyguladığı stratejilerde sosyal medyanın rolünden yola çıkılarak yapılan paylaşımların aslında daha büyük bir planın parçası olduğu fikri tartışmaya açılmaktadır.

Raporun son bölümüne gelindiğindeyse, Trump'ın İran'a karşı yürüttüğü "Twitter Stratejisi"nin kapsamı araştırılmakta ve bu bağlamda ABD ile İran arasındaki kriz, kronolojik bir şekilde incelenerek İran politikasının çerçeveleri okuyucuya aktarılmaktadır.

1. Amerikalı Siyasetçiler Arasında Twitter Kullanımının Yaygınlaşması

Twitter, Amerikalı siyasetçilerin en çok kullandığı sosyal medya sitesi olarak bilinmektedir. Diğer bir ifadeyle bu aplikasyon, ABD'deki siyasi yaşamın önemli bir parçasıdır. Başta ülke Başkanı Donald Trump olmak üzere, Kongre'nin hemen hemen her üyesi, Twitter'ı aktif olarak kullanmaktadır. Bahse konu uygulamanın Amerikan siyasetindeki bu yükselişi, Barack Obama'nın başkanlığı sırasında, özellikle de başkanlığının ilk döneminde gerçekleşmiştir.

Obama'nın Twitter'ı etkin bir biçimde kullanması, platformun 'şeffaf aday' imajının oluşturulmasında önemli bir araç olabileceğini göstermiştir. Nitekim Obama döneminden bu yana, ABD yetkililerinin Twitter üzerinden yaptıkları kısa paylaşımlar, bu siteyi küresel piyasalar ve uluslararası siyaset üzerinde güçlü etki yaratan stratejik bir araca dönüştürmüştür. Kongre üyelerinin ve ABD Başkanı'nın (President of the United States/POTUS) kendi açıklamalarını anında yayınladığı bu platformda paylaşılan iletiler hem piyasalar hem de uluslararası politik ilişkiler üzerinde etkili olabilmektedir.

POTUS'un Twitter üzerinden sosyal medyadaki faaliyet tarihi yukarıda da ifade edildiği üzere, Obama dönemine dayanmaktadır. Eski Başkan George W. Bush ise başkanlığının ikinci döneminde kurulan Twitter'a katılmamıştır. Önceki başkanlar Bill Clinton ve George H. W. Bush'un ise zaten böyle bir fırsatı olmamıştır. Ancak günümüzde her iki başkan da aktif olarak Twitter kullanmaktadır.

21 Ocak 2017 tarihinde düzenlenen yemin töreninin ardından Trump, selefi olan Obama tarafından POTUS adına açılan Twitter hesabına ait kullanıcı şifrelerini almıştır. Nitekim Trump'ın Twitter'ı kullanmaya başlaması çok daha eski bir tarihe dayanmaktadır. Zira 2009 yılında pazarlama sorumlusu Peter Costanzo, Trump'a o yıl piyasaya sürülecek olan "Think Like a Champion" (Büyük Düşün) adlı kitabına dikkat çekmek için sosyal medyayı kullanmasını önermiştir. Bu dönemde "@DonaldTrump" kullanıcı adı, parodi bir hesap tarafından yönetildiği için alınamamış ve pazarlama ekibi, "@realDonaldTrump" kullanıcı adını tercih etmiştir.

Dolayısıyla Trump, 4 Mayıs 2009 tarihinde bu hesap üzerinden ilk iletisini paylaşarak Twitter'a dahil olmuştur.¹

2009 yılından 2011 yılına kadar @realDonaldTrump hesabı üzerinden yapılan paylaşımlarda, Trump'ın kendi paylaşımlarını ekibinin iletilerinden ayırmak amacıyla "Donald Trump'tan" ibaresine yer verilmiştir. Ancak Haziran 2011 tarihinden itibaren Trump'ın sosyal medya kullanımı artmış ve söz konusu ifade ortadan kalkmıştır.² Buna rağmen konuya ilgi duyan araştırmacılar, 2016 yılındaki seçim kampanyasında bazı paylaşımların Android cihazdan gönderildiğini, bazılarının ise iPhone'dan gönderildiğini fark etmişlerdir.³ Bu durum Trump'ın ekibinin @realDonaldTrump hesabı üzerinden gönderilen mesajların bir kısmından hala sorumlu olduklarını göstermektedir. Ancak seçimlerden sonra Trump, güvenlik endişeleri nedeniyle bu durumu değiştirerek Android kullanımını yasaklamıştır.⁴

2016 yılındaki seçimlerde, Twitter'ın kamuoyuna olan etkisi, tüm adayların kabul ettiği bir gerçek olmuş ve bu nedenle de başkan adaylarının Twitter'da geniş bir takipçi ağı oluşturdukları görülmüştür. Adayların takipçi sayıları şu şekildedir:⁵

- Donald Trump: 21,8 milyon
- Hillary Clinton: 12,6 milyon
- Bernie Sanders: 5,07 milyon
- Ted Cruz: 2,03 milyon

Seçim sırasında 83,3 milyon takipçisi bulunan eski ABD Başkanı Barack Obama, adaylar için bir referans noktası olmuştur. Bugün ABD Başkanı Donald Trump'ın Twitter'deki takipçi sayısı ise 54,1 milyona ulaşmıştır.

1 "Trump on Twitter: A history of the man and his medium", *BBC*, <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-38245530>, (Erişim Tarihi: 28.08.2018).

2 Aynı yer.

3 "How To Tell When Someone Else Tweets From @Realdonaldtrump", *Wired*, <https://www.wired.com/story/tell-when-someone-else-tweets-from-realdonaldtrump/>, (Erişim Tarihi: 28.08.2018).

4 "Only Some of @realDonaldTrump's Tweets Are Actually Donald Trump", *Scientific American*, <https://www.scientificamerican.com/article/only-some-of-realdonaldtrump-s-tweets-are-actually-donald-trump/>, (Erişim Tarihi: 28.08.2018).

5 "How Does President Trump's Twitter Use Impact Forex, Markets And Stocks?", *FXCM*, <https://www.fxcm.com/insights/president-trumps-twitter-impact-forex-markets-stocks/>, (Erişim Tarihi: 28.08.2018)

2. Trump'ın Tweetlerinin Arkasındaki Siyasi ve Ekonomik Hedefler

Trump, Twitter'ı destekçilerinden övgüler almak ve muhaliflerini eleştirmek de dahil olmak üzere çeşitli konularda halka hitap etmek amacıyla etkin bir şekilde kullanmaktadır. Kendisinin sosyal medyadaki bu şekildeki aktifliği ve attığı mesajlar artık küresel olarak özel şirketlerin ve hatta ülkelerin ABD ile olan ticari politikalarında önemli rol oynamaya başlamıştır. Diğer bir ifadeyle ABD Başkanı'nın uygulamayı etkin bir şekilde kullanması, söz konusu sosyal medya platformunu uluslararası siyaset ve ticarete hareketlendirici bir güç haline getirmiştir.

Donald Trump'ın Göreve geldiği günden bu yana Twitter hesabı üzerinden yaptığı paylaşımlar hem dünya piyasalarının dalgalanmasına hem de birçok ülkenin iç ve dış politikasında değişiklikler yaşanmasına neden olmuştur. Bu konuda araştırmacılar tarafından elde edilen sonuçlar, Trump'ın paylaşımlarının arkasında belirli hedeflerin bulunduğunu göstermektedir.

Wall Street Journal tarafından yapılan "Trump'ın Hedefindeki Index" başlıklı çalışmada, bu konu detaylı bir şekilde araştırılmış ve elde edilen verilere göre; seçimlerin yapıldığı 2016 yılı ile 2017 yılının ilk çeyreği arasında, Trump'ın resmi hesabı üzerinden yaptığı paylaşımlar nedeniyle 12 şirketin hisse senetleri önemli ölçüde etkilenmiştir.⁶

Örneğin Toyota Motor Corporation Şirketi'nin ticari faaliyetlerini hesabı üzerinden eleştiren Trump, şu ifadeleri kullanmıştır: "Toyota Motor, ABD için Corolla arabalar üretmek amacıyla Meksika'nın Baja kentinde yeni bir fabrika inşa edeceğini söyledi. Olmaz böyle bir şey! Ya tesisinizi ABD'de kuracaksınız ya da büyük miktarda sınır vergisi ödeyeceksiniz."⁷ ABD Başkanı'nın bu iletisi, piyasalarda önemli bir heyecan yaratmış ve Toyota hisse senetleri, açıklamayı takip eden beş dakika içinde piyasa değerinin 1,2 milyar dolarlık kısmını kaybetmiştir.⁸

6 "Negative Trump Tweet not a stock killer", WSJ, <https://www.wsj.com/podcasts/negative-trump-tweet-not-a-stock-killer/699BDEC8-C38A-4466-A48C-CD3DE4BA9358.html>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

7 @realDonaldTrump, "Toyota Motor said will build a new plant in Baja, Mexico, to build Corolla cars for U.S. NO WAY! Build plant in U.S. or pay big border tax", Twitter, 5 Ocak 2017, <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/817071792711942145?lang=en>.

8 Mathew Ingram, "Here's What a Trump Tweet Does to a Company's Share Price", FORTUNE, <http://fortune.com/2017/02/24/trump-tweet-stocks/>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

Donald J. Trump ✓
@realDonaldTrump

Following

Toyota Motor said will build a new plant in Baja, Mexico, to build Corolla cars for U.S. NO WAY! Build plant in U.S. or pay big border tax.

10:14 AM - 5 Jan 2017

Benzer bir şekilde ticaret devi olan Amazon Şirketi de kendisini bir anda Trump'ın hedefinde bulmuştur. 2017 yılının Ağustos ayında yaptığı paylaşımlarda Amazon'un iş uygulamalarını eleştirerek ABD ekonomisinin imalat sektörünün korunmasına yönelik bazı sert söylemlerde bulunan Trump şu ifadeleri kullanmıştır: *"Vergi ödeyen perakendecilere Amazon büyük zarar veriyor. ABD genelinde kasabalar, şehirler ve eyaletlerin çoğu zarar görmekte ve insanlar işyerlerini kaybetmektedir!"*⁹ Söz konusu paylaşımı takiben Amazon'un hisse senetlerinde yüzde 1'lik bir düşüş yaşanmıştır.

Paylaşımlarında iç meselelerin yanı sıra, birçok ülkeye sert mesajlar veren ya da övgüler yağdıran Trump'ın özellikle Kuzey Kore, Rusya ve Almanya hakkında yaptığı yorumlar ilgi çekici düzeydedir. Örneğin Kuzey Kore Lideri Kim Jong Un'un, nükleer ve uzun menzilli füze testlerini askıya aldığını ve nükleer test sahasını kapatmayı planladığını açıklamasının ardından Trump Twitter üzerinden açıklama yapmıştır. Trump yaptığı açıklamada, *"Tüm nükleer testleri askıya almayı ve büyük bir test bölgesini kapatmayı kabul etti. Bu Kuzey Kore ve Dünya için çok güzel bir haber-büyük ilerleme! Zirvemizi dört gözle bekliyoruz"* ifadelerini kullanmıştır.¹⁰

Twitter'da Rusya için de kimi zaman olumlu kimi zaman olumsuz yorumlar yapan ve özellikle de ABD seçimlerine müdahale soruşturması hakkında Rusya'yı aklayan açıklamalarda bulunan Trump'ın dikkat çekici paylaşımlarından bir tanesi de söz konusu ülkeyi Suriye üzerinden tehdit ettiği iletisidir. Bu konuda Trump, *"Rusya, Suriye'de herhangi bir füzeyi vurup indirme sözü veriyor. Hazır ol Rusya; çünkü yeni, nazik ve akıllı füzeler gelecek. Halkını gazla öldüren ve bundan da zevk alan bir hayvanla ortak olmamalısın."* ifadesini kullanmıştır.¹¹

9 Tae Kim, "Trump rips Amazon, says it causes 'great damage to tax paying retailers'; shares slip", *CNBC*, <https://www.cnbc.com/2017/08/16/amazon-shares-drop-after-trump-says-company-causing-great-damage-to-tax-paying-retailers.html>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

10 @realDonaldTrump, "North Korea has agreed to suspend all Nuclear Tests and close up a major test site. This is very good news for North Korea and the World- big progress! Look forward to our Summit.", Twitter, 20 Nisan 2018, <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/987463564305797126?lang=en>.

11 "Trump tweets 'get ready Russia' missiles 'will be coming' to Syria", *WGN9*, <https://wgntv.com/2018/04/11/trump-tweets-get-ready-russia-missiles-will-be-coming-to-syria/>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

Yukarıdaki iki paylaşım siyasi veya ekonomik anlamda doğrudan bir etki yaratmamış olsa da kullandığı ifadeler doğrultusunda Trump'ın belli bir siyasi hedefe ulaşmayı düşünmüş olduğu söylenebilir. Dahası Trump'ın Twitter'daki faaliyeti genel olarak incelendiğinde planlı bir tablo ortaya çıkacaktır. Bu tabloya göre siyasi bir yöntem olarak nitelendirilen bazı sert mesajların paylaşılmasının ardında daha büyük bir politik amaç söz konusudur. Trump'ın izlediği dış politik gelişmeler de bu planın İran'ı hedef aldığını göstermektedir.

3. Trump'ın İran Karşısı Twitter Paylaşımları

3.1. Trump'ın İran Karşısı Tweetlerinin Siyasi Etkileri

ABD Başkanı Donald Trump'ın Kapsamlı Ortak Eylem Planı'ndan (KOEP/ Nükleer Anlaşma) ülkesinin çekildiğini ilan ettiği 8 Mayıs 2018 tarihinden bu yana, Washington-Tahran gerginliği uluslararası gündeme oturmuştur. Trump'ın Twitter hesabı üzerinden İran'a karşı bir kelime savaşı yürütmekte olması da söz konusu gerginlik durumuna yeni bir boyut kazandırmaktadır. Aslında Trump, nükleer anlaşmadan çekilmeden önce de bu aplikasyon üzerinden İran'ın sabrını sınamıştır. Nitekim Trump, göreve başladıktan bir ay sonra, 2017 yılının Şubat ayında paylaştığı bir iletide iki ülke yönetimleri arasındaki krizin başka bir boyuta taşındığını belirtmiştir.

Twitter üzerinden İran'a yüklenmeye devam eden ABD Başkanı, "İran ateşle oynuyor. (Eski ABD) Başkanı (Barack) Obama'nın "kibarlığını" takdir etmediler. Ben Obama gibi kibar olmayacağım!" ifadelerini kullanmıştır.¹² Bu paylaşımın ardından İran Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif, Twitter'dan yaptığı açıklamada, tehditlerin İran'ı etkileyemeyeceğini ifade ederek "İran, güvenliğini halkından aldığı için tehditlerden etkilenmez. Biz asla savaşı başlatan olmayacağız; ancak sadece kendi savunma araçlarımıza güveniyoruz." şeklinde yanıt vermiştir.¹³

Donald J. Trump
@realDonaldTrump

Following

To Iranian President Rouhani: NEVER, EVER THREATEN THE UNITED STATES AGAIN OR YOU WILL SUFFER CONSEQUENCES THE LIKES OF WHICH FEW THROUGHOUT HISTORY HAVE EVER SUFFERED BEFORE. WE ARE NO LONGER A COUNTRY THAT WILL STAND FOR YOUR DEMENTED WORDS OF VIOLENCE & DEATH. BE CAUTIOUS!

8:24 PM - 22 Jul 2018

¹² @realDonaldTrump, "Iran is playing with fire- they don't appreciate how 'kind' President Obama was to them. Not me!", *Twitter*, 3 Şubat 2017, <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/827478751931924480?lang=en>.

¹³ @JZarif, "Iran unmoved by threats as we derive security from our people. We'll never initiate war, but we can only rely on our own means of defense.", *Twitter*, 3 Şubat 2017, <https://twitter.com/jzarif/status/827483992630902784?lang=en>.

Görüldüğü gibi Trump'ın sosyal medya üzerinden İran'a yolladığı sert mesajlar, siyasi açıdan da gerginliği arttırmakta ve devletlerarası ilişkileri etkilemektedir.

22 Temmuz 2018 tarihinde de Trump'ın, İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani'yi hedef alan bir tweeti gündemin en çok tartışılan konularından biri haline gelmiştir. Başka bir paylaşımındaysa Trump, büyük harflerle, *"BİR DAHA ASLA AMA ASLA ABD'Yİ TEHDİT ETME. YOKSA SONUÇLARI, TARİHTE ACI ÇEKEN BAZILARI GİBİ OLUR. BİZ ARTIK SİZİN KAÇIKÇA ŞİDDET VE ÖLÜM İÇEREN SÖZLERİNİZE KATLANACAK BİR ÜLKE DEĞİLİZ. DİKKATLİ OLUN!"* ifadesini kullanmıştır.¹⁴

Trump'ın bu tehditkâr mesajının ardından İran da ABD'den gelecek herhangi bir saldırıya karşı misilleme sözü vermiştir.

İran Savunma Bakanı Emir Hatemi, 23 Haziran 2018 tarihinde yaptığı açıklamada, Tahran'ın hava füzelerinin yeni bir üretim hattında faaliyete geçtiğini duyururken ABD ve müttefiklerinin *"Güçten başka bir dili anlamayacaklarını"* söylemiştir.¹⁵ İran'ın Devrim Muhafızları Ordusu'nun (DMO) gönüllü milisleri Besic Direniş Gücü Komutanı olan Gulam Hüseyin Gayıb Perwer de Trump'ın tehditlerini İran'a karşı bir *"psikolojik savaş"* olarak nitelendirmiş; ancak ABD Başkanı'nın İran'a karşı askeri eylemde bulunmak gibi bir *"hataya"* cesaret edemeyeceğini söylemiştir.¹⁶

Trump'ın paylaşımı ve Tahran'ın tepkileri, Washington'un İran'a karşı uluslararası bir baskıyı seferber etme girişimlerinin ortasında yaşanmıştır. Ayrıca 6 Ağustos 2018 tarihinde İran'a yönelik yeni yaptırımların birinci aşaması yürürlüğe girdiğinde, Trump'ın çevresindeki üst düzey askeri yetkililer tarafından rejimin çökertilmesi hedefi dile getirilmiştir. Tüm bu faktörler göz önünde bulundurulduğunda; Trump'ın sosyal medya üzerinden yaptığı tehdit içeren paylaşımların gerginliği tırmandırarak bir savaş tehlikesi oluşturduğu ifade edilebilir.

3.2. Trump'ın İran Karşısı Tweetlerinin Ekonomik Etkileri

ABD'nin nükleer anlaşmadan çekilmesinden sonra, İran'a karşı yaptırımların ilk aşamasının 6 Ağustos 2018 tarihinde başlayacağını ilan eden Trump, İran'a karşı tehdit paylaşımlarını da süreç ilerledikçe yoğunlaştırmıştır. Bu paylaşımların ardından ortaya çıkan durumların incelenmesi, başta

14 @realDonaldTrump, "To Iranian President Rouhani: Never, ever threaten The United States again or you will suffer consequences the likes of which few throughout history have ever suffered before. We are no longer a country that will stand for your demented words of violence & death. Be cautious!", *Twitter*, 22 Temmuz 2018, <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/1021234525626609666>.

15 "Iran launches mass production of new air-to-air missile", *Tehran Times*, <http://www.tehrantimes.com/news/425721/iran-launches-mass-production-of-new-air-to-air-missile>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

16 Nick Wadhams, "U.S.-Iran Tensions Simmer as Trump and Rouhani Trade Threats", *Bloomberg*, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-07-23/trump-warns-iran-s-rouhani-to-never-ever-threaten-the-u-s>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

İran'ın ticaret ortakları olan ülkeler olmak üzere, söz konusu ülkeye yatırım yapan birçok özel şirketin iş birliğini büyük ölçüde etkilemiştir. Özellikle Tahran'ın en önemli ticaret ortakları olan Hindistan ve Çin gibi enerji kaynakları ithalatçıları olan ülkelerin ve petrol ticaretindeki aracı özel sektör şirketlerinin Trump'ın Twitter'deki paylaşımlarından olumsuz etkilendikleri söylenebilir. Zira İran'a yönelik paylaşımların ardından, petrol fiyatlarında yaşanan artış, maliyetlerini önceden planlayan sektör üyelerinin zarara uğradıklarını göstermiştir.

Konuyla alakalı bir diğer örnek, 25 Temmuz 2018 tarihinde, Hindistan'ın LiveMint Ajansı'nın internet sitesinde Trump'ın İran'a karşı attığı tweetlerin özel sektör ticareti üzerindeki etkileri hakkında yayımlanan bir makaledir.¹⁷ Makaleye göre, Hindistan'daki Motilal Oswal Financial Services Şirketi'ni milyarlarca dolarlık bir finans devi haline getiren Raamdeo Agrawal'ın kafasında bir tek şey vardır: *“Donald Trump paylaşımında bulunacak!”* Agrawal, kendi şirketinin ABD Başkanı'nın Twitter'deki ticaretle ilgisi olmayan ve İran'a yönelik açıklamalarından kaynaklanan ekonomik zararların kurbanı olduğunu iddia etmiştir. Şirketin 62 yaşındaki genel müdürü, Trump'ın İran'a olan düşmanlığının yatırımlarına zarar verdiğini söylemiştir.

¹⁷ Nupur Acharya-Ravil Shirodkar vb., “Why Motilal Oswal's Raamdeo Agrawal is angry with Donald Trump”, *LiveMint*, <https://www.livemint.com/Money/owY7lesMmwm56BUQ9cAq6M/Why-Motilal-Oswals-Raamdeo-Agrawal-is-angry-with-Donald-Tru.html>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

4. Trump'ın İran Karşıtı Stratejik Planları Kapsamında Twitter Paylaşımlarının Rolü

22 Temmuz 2018 tarihinde Donald Trump'ın İran'ı tehdit eden iletiler paylaşması, birçok araştırmacının dikkatini çekmiştir. Söz konusu paylaşım, "Bir gün önce İran Cumhurbaşkanı tarafından yapılan açıklamaya karşı verilen bir yanıt mıydı, yoksa başka daha büyük bir siyasi oyunun parçası mıydı?" şeklindeki soruların cevabı net olarak bilinmemektedir. Bu nedenle de durumun daha da iyi anlaşılabilmesi için Trump'ın paylaşımı öncesinde yaşananlara göz atmak gerekmektedir.

Söz konusu paylaşımından önce, ABD ile İran arasında devam eden karşılıklı söylemler savaşında dikkat çeken üç durumdan bahsedilebilir:

Birinci durum: ABD Başkanı Trump'ın 26 Haziran 2018 tarihinde tüm müttefiklerine 4 Kasım 2018 tarihine kadar İran'dan petrol ithalatını sıfır seviyesine indirmelerini talep etmesinin ardından İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, kendilerinin petrol satışı durdurulursa, diğer ülkelerin de petrol ihracatının da engelleneceği tehdidinde bulunmuştur. Bu önemli bir gözdağıdır; ancak doğrudan ABD'yi hedef almamakta, Hürmüz Boğazı'nın geçişlere kapatılmasına işaret etmektedir. Oysa Trump, paylaşımında Tahran'ın Washington'u tehdit ettiğini öne sürmüştür.

İkinci durum: Ruhani, belirtilen açıklamasında doğrudan Trump'ı hedef almış ve İranlı diplomatlarla bir araya geldiği toplantıda, "*Bay Trump, aslanın kuyruğuyla oynama, bu yalnızca pişman olmana neden olur.*" demiştir. Washington'un İran'ı istikrarsızlaştırmak için çalıştığı yönündeki haberlere atıfta bulunan Ruhani, "*Sen İran halkını, İran'ın güvenliği ve çıkarlarına karşı kışkırtacak konumda değilsin*" demiş ve bununla birlikte barışın hala mümkün olduğunu belirterek "*Amerika, İran'la barışın bütün barışların anası olduğunu, savaşın da bütün savaşların anası olduğunu anlamalı.*" açıklamasında bulunmuştur.

Ruhani'nin yaptığı açıklamada üzerinde durulması gereken iki önemli nokta bulunmaktadır:

- Ruhani'nin açıklaması, doğrudan Trump'ı hedef almaktadır. Yani Trump'ın iletisinde iddia edildiği gibi ABD'ye yönelik bir tehdit söz konusu değildir.

- Ruhani Trump'a hitap etmekle birlikte, ilişkileri barışa götüren tüm kapıları kapatmak istememektedir. Bunu da "*İran'la barış bütün barışların anasıdır.*" sözleriyle dile getirmiştir.

nc durum: Trump, iki hafta önce gerçekleşmiş olan Helsinki Zirvesi'nden rahatsızlık duymuştur. Vladimir Putin ile yaptığı görüşme, Başkanlık seçimlerine Rusya'nın karışması meselesiyle ilgili olarak kendi istihbarat teşkilatını değil, Putin'in sözünü desteklemesi eleştirilere yol açmıştır. Araştırılmakta olan konu açısından bu durum ayrıca önem taşıdığından bazı detaylar üzerinde durulması faydalı olacaktır.

16 Temmuz 2018 tarihinde ABD Başkanı Donald Trump ile Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Finlandiya'nın başkenti Helsinki'de bir araya gelmiştir. Görüşme sonrasında iki lider, el sıkışmış ve kısa açıklamada bulunmuştur. ABD Başkanı Donald Trump'ın basın mensuplarının Rusya'nın seçimlerine müdahale ettiği iddiasıyla ilgili sorularına tatmin edici cevaplar verememiştir. Putin, "Rusya asla ABD seçimlerine müdahale etmemiştir." ifadesini kullanırken Trump da "Seçimde kara bulut yok, Hillary Clinton'ı kolayca yendim." demekle yetinmiştir.

Trump'ın bu Şekilde konuşması, kendisine beklenen krediyi getirmemiştir. Böyle bir ortamda, artan eleştiri bulutlarının dağılması için maņřetleri değiştirecek bir başka konu gerekmiş ve bu konu da Twitter zerinden İran'a karşı yapılan paylaşım olmuştur.

Trump'ın İran'a karşı böyle bir paylaşımda bulunmasının nedenleri düşünülürken altı çizilmesi gereken iki nokta vardır:

- ABD, Helsinki Zirvesi'nde yaşanan neredeyse "rezil olma" durumundan sonra, kaybedilmekte olan itibarının İran üzerinden kurtarmak istemiştir. Başka bir ifadeyle dikkatleri İran'ın üzerine yönlendirerek kendi diplomatik başarısızlığını unutturmayı amaçlamıştır.
- Trump'ın çevresindeki üst düzey yetkililerin birkaç hafta boyunca yaptıkları açıklamalar, İran'a yönelik baskıların artırılması meselesinin uzun zaman öncesinden planlanmış olduğunu göstermektedir.

5. Trump'ın İran'a Karşı Yürüttüğü "Twitter Stratejisi"

Trump'ın Twitter üzerinden İran'a karşı yaptığı tehditlerin önceden planlanmış düzenli bir stratejinin parçası olduğu, yukarıdaki örneklerde kanıtlanmıştır. Böyle bir bakış açısından yola çıkılarak Trump'ın İran'a karşı kullandığı "Twitter Stratejisi" yöntemini çözmek için geriye dönük iki senaryo oluşturmak gerekmektedir.

İlk senaryoya göre; Trump'ın Twitter üzerinden İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani'ye yönelik en son paylaştığı tehdit mesajının Helsinki Zirvesi'nde yaşanan başarısızlıktan dolayı manşetleri değiştirme amacını taşıdığı kabul edilirse; bu sonuç Trump'ın "kriz icat etme ve kendi çözme" taktiğinden kaynaklandığı anlamına gelmektedir.

Trump'ın aldığı siyasi kararlar incelendiğinde, söz konusu senaryoyu destekleyecek çok sayıda örnekle karşılaşılmaktadır. Dış politika muhabiri Robbie Gramer, Twitter üzerinden yazdığı bir yorumda, Trump'ın "krizleri icat etme ve daha sonra çözme" yöntemini kullanarak siyasi puan toplamaya çalıştığını belirtmiştir.¹⁸

Örneğin son NATO zirvesinde Trump, müttefiklerin yeterince harcama yapmaması gerekçesiyle ortada bir kriz durumunun olduğunu söylemiş ve toplantı sonunda da krizi çözdüğünü iddia ederek ayrılmıştır. Trump'ın bu konuda paylaştığı iletiden "müttefiklerin artık daha fazla harcama yapacakları" anlaşılmıştır. Oysa işin arka planı daha farklıdır. Çünkü pek çok müttefikin NATO içinde yeterince harcama yapmadıkları doğru olsa da söz konusu ülkeler, Trump'ın iktidara gelmesinden çok daha önce harcamalarını arttırmaya zaten söz vermiştir. Dolayısıyla Trump'ın talebi hiçbir şeyi değiştirmemiştir.

Benzer bir şekilde Trump, haziran ayında Kim Jong-un ile yaptığı görüşmede de aynı taktiği kullanmıştır. Trump'ın sosyal medya üzerinden yaptığı açıklamaya göre, Kuzey Kore lideri ile yaptığı görüşme, Kore yarımadasının nükleer savaştan uzaklaşmasını sağlamıştır. Yani Trump, dünyayı felaketten kurtardığını iddia etmiştir. Gerçekte ise nükleer savaş korkusu, Trump'ın Kuzey Kore liderine karşı kendi tehdidinden dolayı

¹⁸ @RobbieGramer, "Consensus among the officials and former officials in Brussels I've spoken to this morning: Trump artificially stoked a crisis within NATO, then came out declaring victory for solving the crisis. Euros I spoke are not surprised, but still baffled and angry", *Twitter*, 12 Temmuz 2018, <https://twitter.com/RobbieGramer/status/1017386376751472640>.

ortaya çıkmıştır. Yani Kuzey Kore örneğinde de Trump'ın, Twitter'daki paylaşımlarıyla dünyayı nükleer savaştan "kurtaran" bir lider imajını yaratmaya çalıştığı görülmektedir. Ancak görüşme sonrası elde edilen somut bir sonuç yoktur. Çünkü Kim Jong-un nükleer silahlarından vazgeçmemiştir.

Bu senaryodan devam edilirse Trump'ın İran'a karşı da aynı taktiği kullanmaya çalıştığı ifade edilebilir. Çünkü İran Cumhurbaşkanı Ruhani, sorunlar üzerinde anlaşmaya işaret ederek "İran'la barışın bütün barışların anası" olduğunu söylerken buna karşılık Trump, "Sonuçların, tarihte acı çeken bazıları gibi olacağı" şeklinde tehditte bulunarak bir kriz yaratmıştır. Trump'ın bir hafta sonra yaptığı, "İran lideri Ruhani ile hiçbir koşul olmadan görüşmeye gönüllüyüm" açıklaması ise aynı taktiği uyguladığını göstermektedir. 30 Temmuz 2018 tarihinde İtalya Başbakanı Giuseppe Conte ile Beyaz Saray'daki görüşmesi sonrasında düzenlenen ortak basın toplantısında konuşan Trump, "Eğer görüşmek isterlerse görüşeceğiz. İstedikleri zaman..." ifadesini kullanmıştır.¹⁹

Bu senaryoya göre, Trump'ın İran'la bir askeri çatışmaya girmeye istekli olmadığı öne sürülebilir. Ancak İran örneğinde, Kuzey Kore için kullanılan taktiğin işe yaramama olasılığının yüksek olduğu unutulmamalıdır. Bunun nedenleri, çalışmanın ilerleyen kısmında daha detaylı olarak ele alınacaktır.

İkinci senaryoya göre, Trump'ın bu uygulama üzerinden kriz çıkarması, önceden planlanan uzun vadeli bir stratejinin parçası olarak düşünülmektedir. Geriye dönük senaryodan yola çıkılırsa, Trump ilk olarak seçim kampanyası sırasında söz verdiği gibi, İran'ın KOEP şartlarına uymakta olduğuna dair önemli kanıtlar bulunmasına rağmen anlaşmadan çekilmiştir. KOEP'in mimarlarından biri olan Rex Tillerson'un ABD Dışişleri Bakanlığı yaptığı süre boyunca Trump, ABD'nin KOEP üyeliğini isteksiz olarak uzatmak zorunda kalmıştır. Tillerson'un yerine Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton gibi İran karşıtı olan Mike Pompeo'nun getirilmesinin ardından anlaşmadan çekilme işi gerçekleşmiştir. Senaryo gereğince İran'a yönelik ekonomik yaptırımların yeniden uygulanacağını ilan edilmesi, planlanan stratejinin birinci aşamasıdır.

İkinci aşamada Trump'ın tehdit içeren bir paylaşımıyla ortaya çıkardığı krizin akabinde devreye giren Bakan Pompeo, Kaliforniya eyaletindeki Ronald Reagan Kütüphanesi ve Halkla İlişkiler Merkezi'nde düzenlenen "İranlıların sesine destek" başlıklı panelde ABD'de yaşayan İranlılara hitap etmiştir.

¹⁹ "Trump: Ruhani ile koşulsuz görüşmeye gönüllüyüm", *Bloomberg*, <https://www.bloomberght.com/haberler/haber/2143237-trump-ruhani-ile-kosulsuz-gorusmeye-gonulluyum>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

İran'da rejim karşıtı gösterileri desteklediğini ifade eden Pompeo, *“Trump yönetimi, İran halkı için sizinle aynı rüyayı görüyor. Bizim çabalarımız ve Tanrı'nın yardımıyla o günler gelecek.”* şeklinde konuşmuştur. Pompeo *“Ülkenin yönelimini belirlemek en nihayetinde İran halkının sorumluluğundadır. Ancak ABD de uzun zamandır sesleri duyulmayan İran halkını destekleyecektir.”* ifadelerini kullanmıştır.²⁰

Yukarıda dile getirilen hususlar, söz konusu senaryodaki stratejik planda İran'ın Ortadoğu'daki askeri etkinliğinin sınırlandırılmasından ziyade, rejiminin yıkılmasının hedeflendiğini göstermektedir.

20 “Pompeo, İran yönetimini 'mafyaya' benzetti”, *Sputnik*, <https://tr.sputniknews.com/abd/201807231034401617-iran-lider-mafya-pompeo/>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

Sonuç: Tespitler ve Öngörüler

Trump'ın iktidara gelmesiyle birlikte, ABD yönetiminde sosyal medya kullanımı ve özellikle de Twitter üzerinden atılan tweetler, dikkat çekici seviyeye ulaşmış ve siyasi ve ekonomik anlamda uluslararası arenayı etkilemeye başlamıştır. ABD'nin eski Başkanı Obama döneminde de yaygın olarak kullanılan Twitter, Trump döneminde hem iç hem de dış politikada güçlü bir dış politika aracına dönüşmüştür. Bu bağlamda Trump'ın Twitter'daki etkinliği incelendiğinde aşağıdaki tespitleri yapmak mümkündür:

1. Dış politikada Twitter'i önemli bir araç olarak kullanan Trump, yaptığı paylaşımlarla farklı kitleleri hedef almaktadır. Özellikle İran'a karşı yaptığı paylaşımlarda Trump, şu gruplara farklı mesajlar vermektedir:
 - İran'a yönelik söylemlerde, geri çekilmeyeceğini ve taleplerinin yerine getirilmediği takdirde, sonuçların ağır olacağını belirterek kendisinin kararlılığını vurgulamak.
 - Trump, ABD'nin düşmanlarına karşı ne kadar sert olduğunu göstererek ülke içindeki gücünü arttırmaya çalışmaktadır.
2. Trump'ın bu paylaşımları, İran'a karşı izleyeceği politikanın anlaşılabilmesi açısından oldukça önemlidir. Tweetler ülke politikasının Trump'ın sıklıkla kullandığı "kriz çıkarma ve çözme" taktiğine işaret etmektedir. Ancak uzun vadede bu tür bir taktik, olumsuz etki yaratarak mevcut krizin çatışmaya dönüşmesi gibi bir riski de içinde barındırmaktadır.

Bugün gelinen noktada, ABD yönetimi iki seçenek arasında kalmış bir vaziyettedir. Bunların ilki, İran'da rejim değişikliğini desteklemek için ekonomik yaptırımları güçlendirerek kullanma stratejisidir. İkinci seçenek ise, Tahran'ı pazarlığa zorlama stratejisidir. Her iki senaryoda da Trump'ın planladığı stratejilerin benzer sorunlarla karşılaşacağı öngörülebilir. Öngörülen sorunlar aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

1. Trump'ın Kuzey Kore örneğinde başarılı olan "kriz icat etme ve çözme" stratejisi, İran rejimine uymayacaktır. Çünkü Kuzey Kore tek bir lider tarafından yönetilmekte ve buna karşılık İran'da bir siyasi sistem bulunmaktadır. Dolayısıyla İran'ın karar alma mekanizması da Kuzey Kore'den farklıdır. Buna rağmen Trump'ın durumu tırmandırarak mevcut krizi sürdürmesi, Suriye ve Irak topraklarında ABD ve İran

arasında vekâlet savaşlarına yol açabilir.

2. Trump'ın İran'a karşı yürüttüğü "Twitter Stratejisi" başarısızlığa uğramıştır. Çünkü artık sosyal medya üzerinden yaptığı tehditler güvenilirliğini yitirmektedir. ABD Başkanı'nın İran Cumhurbaşkanı Ruhani'ye yönelik paylaşımlarından bir hafta sonra tekrar ön koşulsuz bir şekilde görüşme istemesi, daha önce yaptığı tehditleri değersizleştirmiştir. Tehlikeli olan ise Trump'ın Twitter'dan tehdit taktiğine devam etmesi halinde, günün birinde bu tehditlerini ispat etmek için askeri güç kullanmak zorunda kalacak olmasıdır.
3. 30 Temmuz 2018 tarihinde Trump'ın İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani ile koşulsuz görüşmek istemesi, tansiyonları düşürecek bir senaryonun ortaya çıkacağını ifade etmektedir. Ancak İran yönetiminin Trump'a güvensizliği, durumu belirsiz kılmaktadır. Bununla birlikte Tahran, Washington ile anlaşmadan ülkedeki ekonomik durumu iyileştirmenin imkânsız olduğunu da farkındadır.

Sonuç olarak, Trump'ın Twitter üzerinden İran'a karşı yürüttüğü stratejisinin çıkmaza girdiği söylenebilir. Buradaki en önemli husus, KOEP'in imzalanma sürecinde ABD eski Başkanı Barack Obama'nın kullandığı "geri çekilme" taktiğinin mevcut Başkan tarafından dikkate alınmaması ve aksine baskılarla zorlama taktiğinin seçmesidir. Ayrıca Trump'ın yakın çalışma ekibinde olan Pompeo ve Bolton gibi İran karşıtı isimler süreci daha fazla sıkıntıya sokmaktadır. Tüm bu gelişmeler ışığında, İran ekonomisinin içinde olduğu durum da göz önünde bulundurulursa, Trump'ın koşulsuz görüşme talebine önümüzdeki süreçte Ruhani'den olumlu bir yanıt geleceği öngörülebilir.

Kaynakça

@JZarif, “Iran unmoved by threats as we derive security from our people. We’ll never initiate war, but we can only rely on our own means of defense.”, *Twitter*, 3 Şubat 2017, <https://twitter.com/jzarif/status/827483992630902784?lang=en>.

@realDonaldTrump, “Iran is playing with fire- they don’t appreciate how ‘kind’ President Obama was to them. Not me!”, *Twitter*, 3 Şubat 2017, <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/827478751931924480?lang=en>.

@realDonaldTrump, “To Iranian President Rouhani: Never, ever threaten The United States again or you will suffer consequences the likes of which few throughout history have ever suffered before. We are no longer a country that will stand for your demented words of violence & death. Be cautious!”, *Twitter*, 22 Temmuz 2018, <https://twitter.com/jzarif/status/827483992630902784?lang=en>.

@realDonaldTrump, “Toyota Motor said will build a new plant in Baja, Mexico, to build Corolla cars for U.S. NO WAY! Build plant in U.S. or pay big border tax”, *Twitter*, 5 Ocak 2017, <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/817071792711942145?lang=en>.

@realDonaldTrump, “North Korea has agreed to suspend all Nuclear Tests and close up a major test site. This is very good news for North Korea and the World- big progress! Look forward to our Summit.”, *Twitter*, 20 Nisan 2018, <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/987463564305797126?lang=en>.

@RobbieGramer, “Consensus among the officials and former officials in Brussels I’ve spoken to this morning: Trump artificially stoked a crisis within NATO, then came out declaring victory for solving the crisis. Euros I spoke are not surprised, but still baffled and angry”, *Twitter*, 12 Temmuz 2018, <https://twitter.com/RobbieGramer/status/1017386376751472640>.

“How Does President Trump’s Twitter Use Impact Forex, Markets And Stocks?”, *FXCM*, <https://www.fxcm.com/insights/president-trumps-twitter-impact-forex-markets-stocks/>, (Erişim Tarihi: 28.08.2018)

“How To Tell When Someone Else Tweets From @Realdonaldtrump”, *Wired*, <https://www.wired.com/story/tell-when-someone-else-tweets-from-realdonaldtrump/>, (Erişim Tarihi: 28.08.2018).

“Iran launches mass production of new air-to-air missile”, *Tehran Times*, <http://www.tehrantimes.com/news/425721/Iran-launches-mass-production-of-new-air-to-air-missile/>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

“Negative Trump Tweet not a stock killer”, *WSJ*, <https://www.wsj.com/podcasts/negative-trump-tweet-not-a-stock-killer/699BDEC8-C38A-4466-A48C-CD3DE4BA9358.html>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

“Only Some of @realDonaldTrump’s Tweets Are Actually Donald Trump”, *Scientific American*, <https://www.scientificamerican.com/article/only-some-of-realdonaldtrump-s-tweets-are-actually-donald-trump/>, (Erişim Tarihi: 28.08.2018).

“Pompeo, İran yönetimini ‘mafyaya’ benzetti”, *Sputnik*, <https://tr.sputniknews.com/abd/201807231034401617-iran-lider-mafya-pompeo/>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

“Trump on Twitter: A history of the man and his medium”, *BBC*, <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-38245530>, (Erişim Tarihi: 28.08.2018).

“Trump tweets ‘get ready Russia’ missiles ‘will be coming’ to Syria”, *WGN9*, <https://wgntv.com/2018/04/11/trump-tweets-get-ready-russia-missiles-will-be-coming-to-syria/>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

“Trump: Ruhani ile koşulsuz görüşmeye gönüllüyüm”, *Bloomberg*, <https://www.bloomberght.com/haberler/haber/2143237-trump-ruhani-ile-kosulsuz-gorusmeye-gonulluyum>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

INGRAM, Mathew “Here’s What a Trump Tweet Does to a Company’s Share Price”, *FORTUNE*, <http://fortune.com/2017/02/24/trump-tweet-stocks/>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

WADHAMS, Nick “U.S.-Iran Tensions Simmer as Trump and Rouhani Trade Threats”, *Bloomberg*, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-07-23/trump-warns-iran-s-rouhani-to-never-ever-threaten-the-u-s>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

ACHARYA, Nupur-Ravil Shirodkar vb., “Why Motilal Oswal’s Raamdeo Agrawal is angry with Donald Trump”, *LiveMint*, <https://www.livemint.com/Money/owY7lesMmwm56BUQ9cAq6M/Why-Motilal-Oswals-Raamdeo-Agrawal-is-angry-with-Donald-Tru.html>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

KİM, Tae, “Trump rips Amazon, says it causes ‘great damage to tax paying retailers’; shares slip”, *CNBC*, <https://www.cnbc.com/2017/08/16/amazon-shares-drop-after-trump-says-company-causing-great-damage-to-tax-paying-retailers.html>, (Erişim Tarihi: 01.08.2018).

Olimjon SOBIR

2004 yılında Özbekistan'ın başkenti Taşkent'te bulunan Dünya Ekonomisi ve Diplomasi Üniversitesi Uluslararası Hukuk Fakültesi'nde lisans eğitimini tamamlayan Olimjon SOBIR, 2009 yılında yüksek lisans derecesini aynı üniversitenin Uluslararası Ticaret Hukuku Bölümü'nde "Dış Ticaretin Devlet Tarafından Düzenlenmesi: Karşılaştırmalı-Hukuki Analiz" başlıklı teziyle almıştır. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'nın (YTB) burs programına kabul edilen SOBIR, halihazırda Gazi Üniversitesi Kamu Hukuku Bölümü'nde doktora çalışmalarını sürdürmektedir. Uluslararası Hukuk, Uluslararası Ekonomi Hukuku ve Uluslararası Sorumluluk gibi konuların yanı sıra Strateji ve Güvenlik konularında da çok sayıda makalesi bulunmaktadır. Ana dili Özbekçe olan yazar, iyi derecede Türkçe, İngilizce ve Rusça bilmektedir.